

# VEČERNI LIST

Cene po pošti:

za celo leto . R 84—  
za pol leta . R 42—  
za četrt leta . R 21—  
za 1 mesec . R 7—

Za Ljubljano mesečno 7 R  
Za inozemstvo mesečno R 12—

Uredništvo in uprava:  
Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon šte. 50

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

**Oropane cerkve, razbiti križi, razdeljane kapelice, onesnažene podobe na Ceskem nas uče, kaj ima pričakovali krščansko ljudstvo od vlade, v kateri bi vladali socialdemokraci, narodni socialisti, liberalci in samostojni kmetje!**

**Dr. Žerjav agitira za komuniste, zabavlja zoper delavske plače. — Za 10 in večurni delavnik.**

Kamnik, 19. novembra. Snoči je imel dr. Žerjav v kamniški Citalnici pred 100 poslanci svoj volivni shod, ki so se ga poleg nekaterih naših pristašev udeležili kamniški liberalni meščani in uradniki z dr. Karbo na čelu. Dr. Žerjav o svojem programu ni vedel povedati drugega, kakor to-le:

JDS je edina državotvorna stranka. (To ališimo vsak dan po desetkrat iz dr. Žerjavovih listov). »Prvi in zadnji stavek mojih volivnih govorov je: Boj proti klerikalizmu!« Tako je dejal dr. Žerjav in pristavil, da naj nihče ne glasuje za narodne socialce, ker bodo njihovi glasovi izgubljeni, vsled česar bo

»klerikalizem« imel korist. Kdor bi hotel za narodne socialce glasovati, naj glasuje rajši za komuniste.

V nadaljnjem govoru pa je ta zaveznik komunistov govoril o tem, da imajo delavci prevelike plače, vsled česar hira industrija. Ni pa zini niti besedice zoper draginjo. Zagovarjal pa je zato Draškovičev zakon o »redu in radu«.

Za dr. Žerjavom sta govorila dr. Karbo in Francheti. Francheti je govoril, da bo treba upeljati ne le 9 urni, marveč celo 10 in večurni delavnik! (Zanimiv zaveznik komunistov!)

**Trpinčenje naših vojakov nam kaže, kam bi zašli, ko bi pri volitvah zmagali liberalni kapitalisti!**

**Kako so barantali z nami.**

Ljubljana, 19. novembra. Liberalci skušajo zagovarjati delegate Trumbića, Stojanovića in Vesnića, ki so podpisali pogodbo, katera izroča nad pol milijona Slovencev Italiji. Ne le, da se jim strašno mudi s podpisom te pogodbe, hočejo tudi zagovarjati te tri jugoslovanske delegate na ta način: Bili so prisiljeni podpisati pogodbo, ker Slovenci niso dovolj navdušeni za Jugoslavijo. Na ta način hočejo počasi vso krivdo zvaliti na ramena Ljudske stranke, ki vodi v Sloveniji boj za avtonomijo. To pa se jim ne bo posrečilo. Ljudstvo naše že pozna delovanje delegatov, ki so »začeli« Slovence v S. Margheriti. En pristopek k delovanju teh diplomatov bodi sledeč:

Mariborska »Straža« piše o dr. Trumbiću:

»Trumbić je Dalmatinec. Delal je predvsem, da reši Dalmacijo. Na Krfu je agitiral med srbskimi državniki, naj puste Slovence njihovi usodi, češ da bodo tako lažje uredili ostale kraje. Kadar je izgledalo, da zavzame nekoliko krepkejšo stališče, so mu prišli groziti Italijani — oficiozno in poloficiozno — d abodo razkrinkali njegovo poprejšnje postopanje in govorjenje, zlasti kako je govoril in kaj je obetal italijanskim državljanom na štiri oči ob priliki, ko se je vršil rimski sestanek.

Kako mučen mora biti položaj za našo državo, ako imamo za ministra »zunanjih zadev« gospoda, ki nima prostih rok, kateremu nasprotnik lahko vsak čas očita dvo-

značajnost in zagrozi s tajnimi odkritji! Pri takem položaju je morala biti naša stvar od začetka izgubljena. Slovenija je propadla, imamo od nje samo še ostanke, »reliquiae, reliquiarum«, kakor se je reklo nekoč o hrvatski banovini. Toda rešen je »Banac in kompanija«. To je mala dalmatinska parobrodna družba s sedežem v Splitu. Nedavno je poročal Trumbić slovesno celemu svetu, da je rešil Jugoslaviji njeno brodovje in g. Banac se mu je osebno prišel zahvaliti. Mi pa mislimo, da minister zunanjih zadev ni zato, da bi reševal zadeve svojih osebnih prijateljev, ampak se mora brigati enakomerno za celo državo in radi tega rečemo, da gre lahko počivat na svoje neuspehe.

To je dr. Trumbić, ki je »zastopal« kot zunanji minister nas Slovence. Ni čudno, da so Lahi z njim opravili v par urah ter po dobri večerji podpisali razdelitev Slovenije, vkljub temu, da so naši delegati dobili nalogo, od Wilsonove črte ne odnehati.

Kakor poročajo listi, so naši delegati podpisali »sporazum« v Santa Margheriti ob eni po polnoči, in sicer po večerji, ki so jim jo priredili Italijani. »Corriere della Sera« dostavlja, da se je topot zgodilo prvič, v zgodovini, da se je važen mednarodni akt podpisal po gostiji. Zares, zgodovina italijanskega »sporazuma« bi bila tudi brez tega že dovolj nečastna za nas.

Sodbo naj si vsak naredi sam.

**Kaj sedaj?**

Udarec, ki je zadel nas Slovence s pogodbo v Santi Margheriti, je tako težak, da se zdi na prvi mah neznosljiv in nepreboljiv. In vendar ga moramo prenesti in preboleti, še več: mi se niti ne smemo udajati žalovanju. Za to nimamo časa. Žalovanje slabi in omamlja dušne in telesne sile, a te so nam danes potrebnejše, nego kdaj prej. Mi hočemo namreč živeti, nočemo umreti! Živeti, da izpolnimo svoje naloge do naroda. Živeti in delati za večne cilje krščanstva in demokracije. Naj so nam odtrgali najboljše in najdražje dele naše narodne posesti, vzeli nam niso in nam tudi ne morejo vzeti možnosti, da to krivico enkrat popravimo. Ali ni to lep in velik, prizadevanja vreden cilj? Še več: ta cilj in delo zanj je naša sveta dolžnost. A kako bomo delali zanj, ako ne tako, da zbiramo in krepiamo svoje moči — npravne, umske in gospodarske?

Razen tega zaradi zaslužjenih bratov ne smemo pozabiti in se odreči svobodnim bratom, s katerimi živimo v tej novi državi. Ali mislite, da veliki dr. Krek ni v naprej videl trenja med tremi jugoslovanskimi brati, ki je spričo vsega danega neizbežno? In vendar je veroval v Jugoslavijo s trdno in veliko vero svoje globoke duše, svojega visokega uma. In naš neprimerljivi dr. Mahnič — ali ne vidi in ne ve vsega, kar je in kakor je in kakor ne bi smelo biti? In vendar kako iskreno, kako neomajno izpoveduje tudi on vero v Jugoslavijo.

S tem pa ne rečemo, da bodimo z vsem zadovoljni, kar je in kakor je danes v naši državi. Nasprotno: Ravno zato moramo delati iz vseh sil svojih moči, da se mnogo tega izpremeni in odpravi, da se Jugoslavija uredi tako, da bomo v njej vsi mogli živeti ne kakor v nebesih, pač pa kakor v dobro in pravično urejeni državi. Tu si moramo biti na jasnem, da s samim godrnjanjem in grdenjem in s pasivno rezistenco ne bomo ničesar pozitivnega dosegli. Ako že grdimo in godrnjamo, moramo istočasno tudi pošteno zgrabit za delo in pokazati, kako pa mi znamo! Tu ni treba nikomur gledati okolu sebe, češ, kje je kaj silnega, da tudi on poprime. Ne — vsak naj začne pri sebi, pri svojih vsakdanjih dolžnostih doma, v poklicu in družbi, pa

naj jih izvršuje točno in vzorno po svojih najboljših močeh. S tem bo najboljše pomagal proti splošnemu zlu v nemarnosti, nedelavnosti, koristolovstvu, zapravljenosti itd., ki se vkoreninja vsepovsodi. To velja za vse brez razlike. Razen tega pa je ravno sedaj prilika, da naši možje posežejo s krepko roko v kola državnega voza in mu za bodoče dajo tisto smer, ki vodi navzgor — do reda in napredka. Kdor ima volivno pravico, naj pazi, da ne bo volil strank, ki so že dosedaj neovržno dokazale, da niso sposobne voditi drž. krmila na srečo ljudstva. A to je centralistična demokratska stranka in stranki, ki sta izšli iz njenega drobovja — samostojna kmetjska in narodno socialna — in končno obe stranki materialističnega razrednega boia: socialno-demokratska in komunistična,

Demokrate poznamo iz lastne izkušnje, saj so nam ravno oni izpakterali prvo dobo naše samostojnosti; socialdemokrati so se v dveh letih onemogočili tako na Nemškem kakor v Avstriji, kjer so imeli domalega vso moč v rokah; a o komunističnem peklu na Ogrskem in Ruskem bi bilo škoda izgubljati besede.

Tudi tu nas torej vabijo veliki cilji in velike naloge, ki se jim ne moremo in ne smemo izogniti pod nobenim pogojem.

Končno se gnete sedaj ves svet na usodnem razpotju. Tri velike poti se mu odpirajo: na eni strani meščanska demokracija, ki sta ji vogelna kamena svobodnjaštvo in kapitalizem, na drugi strani komunistična diktatura z lakoto in vislicami, a po sredi ljudska demokracija, temelječa na večnih krščanskih načelih bratstva in pravicah in dolžnostih, v delu in ljubezni. Slovenci smo po pretežni večini — o tem ne moremo dvomiti — za to srednjo pot, za krščansko demokracijo. Kaka naloga za nas, da potegnemo na to pot za seboj neposredno svojo domovino, posredno pa s svojim zgledom in navdušenjem damo novega podneta celokupnemu svetovnemu gibanju krščanske demokracije. Pa bi se spričo teh silnih, vseobsežnih vidikov hoteli udajati neplodnemu žalovanju in kuhanju? Ne in stokrat ne! Živeti hočemo in delati za cilje, ki nas kličejo in ki so vredni vseh naporov najboljših in najplemenitejših. Po številu sicer majhni, a po duhu in volji orjaki — jih bomo dosegli!

**Rusko ljudstvo ti bodi grmeč opomin, da svojega glasu ne oddaš komunistom, ki so privedli Rusijo v prepad.**

**Za svobodo in pravico ljudstva!**

**KOMUNISTIČNA NEBESA.**

Ko komunisti prihajajo med volivce s svojim programom, povejte jim resnico o razmerah v Rusiji, kakor se tam godi ljudstvu.

Industrija je pod boljševiško upravo nazadovala skoro do razpada. Tako je n. pr. po boljševiških poročilih 1. aprila 1918 popolnoma stalo 38 % podjetij kovinske industrije v moskovskem okraju; število delavcev gumijevе industrije je v nekaj mesecih padlo od 32.000 na 7500. Socializacija, kakor so jo uvedli boljševiki, se je izkazala kot nemogoča. Na stara svoja mesta so morali postaviti ravnatelje, tehnike, inženere in jim zvišati plače. Že tukaj so morali boljševiki seči zopet po kompromisni politiki, ki so jo z vso vneto prejo načelno pobijali. Lenin je uvedel najstrožjo delavno disciplino, da bi zabranil popoln industrijski polom, in uvedel vojaško nadzorstvo, kakor je bilo v Avstriji ponekod za časa vojne, samo v mnogo krutejši obliki ter uvedel deseturni delavnik ki prehaja ponekod tudi v 12 urnega. Korupcija je hujska kakor je bila pod carizmom in se razlikuje le v tem, da sedaj uganjajo razni komunistični komisari gršo korupcijo kakor prej caristični uradniki.

Obenem so uvedli najhujši militarizem, ki je večji kakor v katerikoli državi. Delavci, kmetje! Ne pozabite, kake sadove rodi komunizem v Rusiji!

**ČRNUČE.**

Vse naše somišljenike brez razlike stanu opozarjamo na volivni shod SLS, ki

se vrši dne 21. t. m. ob pol 3. uri v društveni dvorani na Ježici za ves volivni okoliš, t. j. za občine Ježica, Črnuče in Podgorica. Govori poslanec Smodej. — Tovarishi! Izpolnite svojo dolžnost ter pridite brez ozira na krajevno oddaljenost na ta shod!

**JEŽICA.**

Vse krščanskomisleče delavstvo opozarjamo na volivni shod SLS, ki se vrši dne 21. t. m. ob pol 3. uri popoldne v prostorih društvenega doma na Ježici in sicer za ves volivni okoliš, t. j. za občine Ježica, Črnuče in Podgorica.

Delavci! Tovarishi! Pridite vsi, da gremo v boj za pravice delavnege ljudstva!

**RAZPAD HRVATSKE ZAJEDNICE.**

»Narodna Politika« se na uvodnem mestu peča z razmerami v Hrvatski zajednici in podaja naslednji zanimiv opis začetka in razvoja te politične skupine, s katero smo bili preko parlamentarne zajednice v posredni zvezi tudi katoliško misleči Slovenci: Hrvatska zajednica je nastala s spojitvijo stare Starčevićeve stranke prava in Lorkovičeve Napredne stranke. To je bila povsem neprirodna in neenakovredna zveza. Dočim je bila Starčevićeva stranka dotlej najmočnejša hrvatska stranka, je imela za seboj najlepšo in najčistejšo zgodovino, ki je slovela na dobri in razširjeni organizaciji in ki je imela, zbirajoč v svojem taboru podeželsko — večinoma katoliško mislečo inteligenco, trdno zaslombo v ljudstvu. Nasprotno so pa bili naprednjaki, ki so se zbirali okolu Lorkovića, dr. Surmima, dr. Bazala in Dežmana, neznatna skupina

**Ljudstvo! Pomisli, kako so liberalci uredili valuto, kako so uničili krono, kako so liberalni ministri nalagali neznosne davke! Pomisli, da so storili to liberalci, ki jih vodijo bankirji!**

**Kako se godi Slovincem v Gorici.**

LDU Gorica, 18. novembra. V dvorano hotela »Central«, pred katero je včeraj zvečer, kakor javljeno, med koncertom »Glasbenega in pevskega društva« eksplodirala bomba, so prihajali danes zgodaj zjutraj posetniki koncerta, da poiščejo predmete, ki so jih izgubili v paniki, ko so v gneči zapuščali dvorano. Mnogo posetnikov koncerta, posebno ženske, pogrešajo ure, zapestnice, uhane in drugo, kar jim je

bilo v gneči odtrgano. Našli niso ničesar več, vzlic temu, da so včeraj zvečer po izpraznjenju dvorane karabinierji zasedli poslopje. Radi tega trpijo ljudje veliko materialno škodo. Danes zjutraj so karabinierji na dvorišču pred dvorano razstrelili štiri ročne granate, ki so se našle po atentatu ob vходу v dvorano. Splošna sodba je, da so fašisti vrgli bombo in položili ročne granate.

**Vlada sprejela pogodbo z Italijo.**

LDU Belgrad, 18. nov. (ZNU) Na današnji ministrski seji, ki se je vršila popoldne, se je razpravljalo o jadranskem vpra-

šanju. Sklenili so, da se pogodba z Italijo sprejme in predloži ratifikacija vladarju v podpis.

**Kdor hoče samoupravo slovenskega ljudstva — bo glasoval za Ljudsko stranko.**

brez vsakega vpliva na politiko in ljudstvo. Kakor hitro se je izvršila spojitve, so se pa naprednjaki v novi politični tvorbi Hrvatski zajednici takoj polastili vodstva. Svoje brezpomembno glasilu »Novo Vrijeme« so opustili in se polastili uglednega Starčevićanskega glasila »Hrvata«, katerega uredništvo so zasedli Bazala, Surmin in Lorković. Tako je postal »Hrvat« iz poštenega Starčevićanskega lista liberalno trobilo najslabše vrste. Odpadniško gibanje in gonja proti grški duhovščini in katoličanstvu je našla tu svoje gnezdo. Ko je Starčevićanska katoliška inteligenca spoznala, kak veter vleče v Hrvatski zajednici, je jela trumoma izstopati. S tem je Hrv. zajednica izgubila svoje jedro, ki jo je vezalo z ljudstvom. Odtod pojav ki se je tako očito pokazal v volivnem gibanju — da Hrvatska zajednica nima po deželi nobenih pristašev in se njen vpliv omejuje le še na mesta. Zadnji udarec so pa zadali naprednjaki Hrvatski zajednici s tem, da so vrinili na kandidatne liste skoraj izključno svoje ljudi, Starčevićance pa porinili v stran. Sedaj so se odprle oči tudi najbolj slepim pristašem bivše Starčevićeve stranke in sedaj se v Hrvatski zajednici že povsem glasno govori o igri, v kateri so naprednjaki izigrali poštene Starčevićanske elemente. Zmedo in razpad v zvezi pospešujejo še obupne vesti z volivnih poprišč. Ze danes je gotovo, da so dnevi Hrvatske zajednice šteti — vsekakor na škodo Starčevićanskega dela, ki je v nenaravni zvezi z naprednjaki izgubil svojo hišo — svojo organizacijo. Naprednjaki ostanejo srečni poslušniki strankarskih ustanov in mandatov, do katerih bi sami nikdar ne bili prišli. »Narodna tika« zaključuje: »Seveda bo naš narod zaradi te igre naprednjakov mnogo izgubil, da nastanejo med nami čimprej čisti računi. Sedaj bodo mogli Hrvati na realnejšem temelju snovati svoj razvoj in v tem je jamstvo za uspeh«.

## Porazdelitev volišč v Ljubljani.

### I. volišče v Mestnem domu. (1097 volivcev.)

Tukaj volijo: Stritarjeva ulica. Šolski drevored. Pogačarjev trg. Lingarjeva ulica. Pred škofijo. Semenška ulica. Vodnikov trg. Študentovska ulica. Krekov trg. Kopitarjeva ulica. Poljanski nasip. Poljanska cesta. Barvarska steza. Na stolbi. Strossmayerjeva ulica. Strelška ulica. Ciril Metodova ulica. Ulica Stare pravde. Vojvoje Mišičeva cesta. Domobranska cesta. Ambrožev trg. Delarska ulica. Cesta na Kodeljevo. Mesarska cesta. Živinozdravniška ulica.

### II. in III. volišče v šentjakobski dekliški šoli. (II. od A do N 767; III. od O do Ž 623 vol.)

Semkaj spadajo: Mestni trg. Cankarjevo nabrežje. Ribja ulica. Ključavničarska ulica. Krojaška ulica. Pod trančo. Stari trg. Sv. Jakoba nabrežje. Sv. Jakoba trg. Vodna steza. Trubarjeva ulica. Ulica na grad. Reber. Privoz. Za gradom. Zatiška ulica. Sv. Florijana ulica. Osojna pot. Grajska planota. Sodarska steza. Rožna ulica. Hrenova ulica. Vožarski pot. Pred prulami. Na prulah. Zbijak. Zvonarska ulica. Tesarska ulica. Sredina. Gruberjevo nabrežje.

### IV. volišče v šoli na Cojzovem grabnu. (1003 volivci.)

Tu volijo: Cojzova cesta. Emonska cesta. Na mirju. Krakovska ulica. Krakovski nasip. Vrtna ulica. Kladezna ulica. Rečna ulica. Gradaška ulica. Cerkvena ulica. Kolesijska ulica. Zeljarska ulica. Karunova ulica. Pri brvi. Vogelna ulica. Veliki stradon. Pot na Rakovo jelšo. Pot na pasji brod. Trnovska ulica. Trnovski pristan. Konjušna ulica. Pred konjušnico. Jeranova ulica. Na mivki. Cesta v mestni log. Zelena pot. Cesta na loko. Stranska pot. Opekarska cesta. Mala čolnarska ulica. Velika čolnarska ulica. Cesta dveh cesarjev.

### V. volišče na državni obrtni šoli. (1038 volivcev.)

Tu volijo: Breg. Križevniška ulica. Salendrova ulica. Valvazorjev trg. Turjaški trg. Čevljarska ulica. Jurčičev trg. Židovska steza. Židovska ulica. Dvorni trg. Gosposka ulica. Vegova ulica (št. 10 in 12). Rimska cesta. Gorupova ul. Aškerčeva cesta. Marmontova ulica. Glinška ulica. Na bičevju. Tržaška cesta. Pred igriščem. Vrtača. Lepi pot. Gradišče (št. 14, 15 in 17).

### VI. volišče na drž. realki. (1005 volivcev.)

Semkaj spadajo: Kongresni trg. Wolfova ulica. Prešernova ulica (3, 5, 7, 9, 11). Šelenburgova ulica. Gradišče (1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 13). Vegova ulica (2, 4, 5, 6, 8). Hilserjeva ulica. Soteska. Simon Gregorčičeva ulica. Bleweisova cesta. Zadržna ulica. Pot v Rožno dolino. Cesta na Rožnik. Večna pot. Erjavčeva cesta. Levstikova ulica. Nunska ulica. Šubičeva ulica. Knaflijeva ulica. Beethovnova ulica. Gledališka ulica (brez 7 in 10). Pod turnom. Aleksandrova cesta (leva stran). Muzejski trg. Zagata. Igriška ulica.

## Socialdemokratski voditelji spravljajo milijone in se z njimi rede in bogate — ljudstvo pa trpi.

### VII. volišče v I. drž. gimnaziji. (922 volivcev.)

Tu volijo: Aleksandrova cesta (desna stran). Tomanova ulica. Gajeva ulica. Dunajska cesta. Janez Trdinova ulica. Gospodarska cesta. Cesta na Gorenjsko železnico. Za bežigradom. Hranilnična cesta. Vodovodna cesta (št. 24, 26 in 28). Kolesijska ulica. Krsnikova ulica.

### VIII. volišče v justični palači. 835 volivcev.

Sepkaj spadajo: Prešernova ulica (leva stran). Sv. Petra cesta do št. 34. Sv. Petra nasip do št. 35. Prečna ulica. Obrežna steza. Kolodvorska ulica. Miklošičeva cesta. Dalmatinova ulica. Kralja Petra trg. Sodna ulica. Cigaletova ulica. Komenskega cesta do Resljeve ceste. Slomškova ulica do Resljeve ceste. Dovozna cesta. Linhartova ulica. Pokopališka ulica do št. 19. Cesta na južno železnico. Pražakova ulica.

### IX. in X. volišče, in sicer IX. na učiteljski od A do L 568 volivcev, X. volišče v šoli na Ledini od M do Ž 584 volivcev.

Tu volijo: Resljeva cesta. Tabor. Sv. Petra cesta od št. 36 do konca. Sv. Petra nasip od št. 37 do konca. Vrhovčeva ulica. Metelkova ulica. Čopova cesta. Škofja ulica. Stanko Vrazov trg. Usnjarska ulica. Semkaj spadajo: Prešernova ulica (leva). Vojaška ulica. Prisojna ulica. Na Friškovicu. Pokopališka ulica od št. 29 dalje. Slomškova ulica od št. 7 dalje. Komenskega ulica od št. 16 dalje.

### XI. volišče v ubožnici v Japljevi ulici. 648 volivcev.

Tu volijo: Ahačjeva cesta. Sv. Martina cesta. Zaloška cesta. Stara pot. Čegnarjeva ulica. Holzapflovca cesta. Bohoričeva ulica. Ravnikarjeva ulica. Zalokarjeva ulica. Poljska cesta. Japljeva ulica. Jenkova ulica. Korytkova ulica. Vodmatski trg. Na zavrteh.

### XII. volišče na vojaškem strelišču. 547 volivcev.

Tu volijo: Izanska cesta. Dolenjska cesta. Hradskega vas. Rakovniška ulica. Galjeva. Orlova ulica. Črna vas. Illova. Hauptmanca.

### XIII. in XIV. volišče v šišenski šoli, in sicer XIII. s črkami A do L, 743 volivcev, XIV. pa s črkami od M do Ž. 778 volivcev.

Tukaj volijo volivci iz Spodnje Šiške.

## Politične novice.

+ Pogodba z Italijo potrjena. Iz Beograda poročajo, da je ministrski svet v svoji seji dne 18. t. m. pogodbo z Italijo soglasno sprejel. Navzoča nista bila dr. Korošec in minister za prehrano dr. Jojič. Dr. Kukovec je, kakor tudi drugi hrvatski in srbski ministri, odobril pogodbo.

+ Kako »zmagujejo« socialdemokrati. Na Dunaju so delavci in uslužbenci cestne železnice volili svoje zastopnike v personalni odsek. Zmagali so socialdemokrati. Toda na kakšen način? Razvili so nad delavstvom najhujši teror in grozili krščanskosocialnim delavcem s premeščenjem, bojkotom in odpustom iz službe. Krščanskosocialne kandidati so psovali, zasmehovali in zasramovali ter jim istotako grozili z najtežjimi posledicami. Na ta način so dosegli, da so mnogi oženjeni krščanskosocialni kandidati odstopili od kandidature, ker so se bali za kruh in obstanek družine. Pritisk socialdemokratov je bil tako strahovit, da je komaj polovica organiziranih krščanskih socialcev glasovala po svoji vesti in prepričanju, drugi so podlegli nasilju in glasovali za socialne demokrate. Vendar si je krščanskosocialna organizacija priborila 2 mandata v personalnem odseku in 7 mandatov v odsekih zaupnikov. Socialna demokracija se z zmagami, pridobljenimi s takim nasiljem nad svobodno voljo delavstva, ne more ponasati.

+ Malo več treznosti. Pod tem naslovom zavrača »Republika« pisanje belgrajskega demokratskega časopisja, ki o priliki sporazuma v Santa Margheriti napada Hrvate. »Republika« piše: »Po pisanju teh listov se zdi, da smo doživeli poraz samo zato, ker ni ves narod za centralizem, ki je iz jasnega pojma postal največja konfuzija našega konfuznega časa. Tistim, ki se zaradi tega našega zunanega poraza glumaško prijemajo za glavo, ni dosti ta poraz, ampak nam podkopavajo že itak preveč podkopano narodno edinstvo in nam pripravljajo še notranji poraz, poraz narodnega edinstva, ki bo hujši in težji nego oni v Santa Margheriti. Ti ljudje ne spoznajo, kako pametno in koristno bi bilo, da bi v teh kritičnih dneh tehtali svoje besede in kako škodijo naši državi, ko postavljajo nasproti Slovincem kakor nasproti suženjskim dušam, a nasproti Hrvatom ka-

kor nasproti ostudnemu avstrijanstvu.« Poraza v Santa Margheriti kakor tudi onega na Koroškem — pravi »Republika« — ni zakrivil hrvatski in slovenski narod, ampak politiki, ki so tekom dveh let povečali zmedo in uničili našo odporno moč in ugled države.

+ Boj za delavski svet v Avstriji. Kakor znano, so avstrijski komunisti ob zadnji volitvi v narodno skupščino popolnoma

Delavstvo Avstrije in Nemčije se otresa vlade socialdemokracije. Nikdar v teh deželah ni bilo slabše kot pod vlado socialdemokratov.

## Dnevne novice.

— Smrtna kosa. Dne 16. novembra je v Črnem vrhu umrl g. dr. Josip K o s. Naj počiva v miru!

— Nove znamke. LDU Belgrad, 18. nov. (ZNU) Ministrstvo za pošto in brzojav je naročilo v Ameriki nove poštne znamke v vrednosti 180 milijonov dinarjev. Prvi del teh znamk v vrednosti 60 milijonov dinarjev je že prišel v Belgrad. Med temi znamkami se nahajajo tudi tri vrste invalidskih znamk, ki jih bo ministrstvo naknadno izročilo v promet v korist invalidom. Nove znamke pridejo v promet po novem letu.

— Zvezo vseh katoliških delavskih društev so osnovali v Avstriji. Na zborovanju katoliške delavske zveze v Lincu dne 10. t. m. so se izrekli za krščansko delavsko internacionalo.

— Otvoritev katoliških vseučiliških tečajev na Dunaju se je vršila dne 17. novembra ob navzočnosti kardinala dr. Piffa in druge odlične katoliške družbe. Prvo predavanje imel rektor dr. Wesely »o uslnem izročilu pradejstev krščanstva v luči starejših pismenih spomenikov«. Doslej se je vpisalo 500 slušateljev.

— Napredek salezijanskih ustanov. V minulem letu so ustanovili salezijanci po raznih deželah 60 novih zavodov; od teh odpade na Jugoslavijo 1, na Poljsko pa okoli 10 ustanov. Za zavode v nemških in avstrijskih deželah se je ustanovila lastna nemška provinca, kateri so začasno podrejeni tudi zavodi na Ogrskem.

— Nova zadruga. Ustanovila se je za druga »Tvoronica učil in šolskih potrebščin v Ljubljani«. Ta zadruga bo zalagala in proizvajala šolske potrebščine. Predsednik e g. Jos. Reisner. Tudi Tiskovno društvo v Kranju je nanovo vpisano v trgovski register.

— Uredba o gospodinjstvih šolah. Izšla je uredba o gospodinjstvih šolah, katerih naloga je, da s teoretičnim in praktičnim poukom usposablja in vzgajajo žensko prebivalstvo za razumne in vzorne gospodinje. Pouk bo trajal eno leto, od 16. avgusta do konca junija vsako leto. Vsaka učenka bo morala izpolniti osnovno šolo in biti stara najmanj 14 let. Učenke, katerih roditelji ne plačujejo 25 dinarjev neposrednega davka, bodo sprejete v te šole brezplačno.

— Znamenja časa. Neki belgrajski list beleži: V Knez Mihajlovi ulici se je otvoril eleganten česalni salon za dame. V svojem oglasu se dotični frizer priporoča med drugim s tem, da je 27 let delal v Budimpešti. Mož razume torej svojo obrt v velikomestnem slogu. Sedaj je pa treba vedeti, da bo ta podjetni človek plačal samo za svoj lokal 8000 dinarjev mesečno! Ako računamo stroške za razsvetljavo, osebe itd., bo imel mesečno najmanj 16.000 dinarjev gotovih stroškov ali dnevno 533 dinarjev oziroma 2132 K. Seveda pa mož računa tudi na svoj dobiček. Potemtakem upa zaslužiti dnevno do 3000 K na damskih frizurah v Beogradu dve leti po svetovni vojni! Pa se mož vendar ne moti v svojih računih?

— Denar in domovina. V Berlinu so oblasti zaprle banko Kruse, ki se je pečala izključno le z iztihatpljanjem kapitalov iz Nemčije. Te posle je vršila za nemško plemstvo in je štela med svoje vlagatelje tudi člane Hohenzollernece. Iz tega se vi-

pogoreli. Ravnotako so na zadnjem zboru avstrijske socialdemokratske stranke radikalni elementi, ki vlečejo na levo, ostali v nezadovoljstvi. Ti elementi delajo za komunizem, a po navodilih iz Moskve najočejo sleči socialdemokratske suknje, da bi tako bolje uspeli. Sedaj so v Avstriji na vrsti volitve v delavski svet. Levičarji so stopili v boj pod lastno zastavo: ustanovili so si lastno stranko pod imenom »Socialistična delavska stranka Nemške Avstrije (levica)«. Tako upajo pri volitvah iztrgati socialni demokraciji večino v delavskem svetu.

di, da gre tej gospodi denar pred domovino.

— Tatvine. K. L. ..., kateri je bil kot mizararski pomočnik pri mizarju J. T. ... v št. Jurju ob južni železnici zaposlen, je dne 27. oktobra 1920 neznan kam odšel in gospodarju sledeče ukradel: Dva para moških čevljev na zadrgo, en nahrbtnik, eno odejo in Fr. Č. ... poneveril 220 kron denarja. — Dne 6. novembra 1920 predpoldne je bilo kočarju T. D. ... v Zvočnem št. 6, občina Teharje, iz kovčega v nezaklenjeni sobi, ko je bil imenovan od doma odsoten, ukradeno: 1 srebrna ura, na zadnjem pokrovu s srno gravirana, vredna 500 kron, 1 srebrna, 100 gramov težka verižica s priveskom in z zelenim medaljonom, v zadnjem s sliko okrađenega, vredna 300 kron in 3 srebrne krone.

## Ljubljanske novice.

Ij šentjakobska prosveta. V nedejo 21. t. m. bo predaval mons. Viktor Steska o zelo zanimivem predmetu. Udeležite se v obilnem številu!

Ij Gledališki večer priredi katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v nedejo dne 21. novembra 1920 v svojem domu, Komenskega ulic št. 12 v Ljubljani. Spored: 1. Petje. 2. Vaški policaj. Kuplet poje V. Rudolf. 3. Mutast muzikant. Burka v enem dejanju. 4. Novi kuhar. Slika iz vojaškega življenja v dveh dejanjih. Vstopnina: I. prostor 12 kron, II. prostor 10 kron, III. prostor 8 kron, IV. prostor 5 kron. Stojšče 3 krone. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnice se dobe v predprodaji v nedejo dopoldne od 10.—12. ure v Rokodelskem domu.

Ij Državna trgovska akademija v Ljubljani. Nadaljno vpisovanje v abiturijentski tečaj in I. letnik se vrši počenši od torka dne 23. t. m. pri ravateljstvu trg. akad. v Tomanovi ulici št. 8 (I. drž. gimnazija) od 9.—12. ure ter od 3.—5. ure.

Ij V Jakopičevem paviljonu bo razstavil spomladi veliki jugoslovanski slikar Meštrović. To pot opozarjamo na sedaj odprto razstavo naših najmlajših slikarjev.

Ij Kdor se hoče med mladim svetom enkrat pošteno nasmejati, naj ne zamudi priti v soboto ob 7. uri zvečer v Bokodelski dom. Vstopnina prosta. Bog živi!

Ij Opit razgrajati. H. P. iz Sv. Helene pri Dolskem se je dne 17. novembra 1920 napil in razgrajal po Rimski cesti. Namesto da bi ubogal opomin službojučega stražnika, naj gre mirno domov, je nadaljeval z razgrajanjem in je na poziv stražnika, naj mu sledi na stražnico, ogorčeno izrazil svoje prepričanje, da je treba vse policaje ubiti.

Ij Nevarni plini. Delavci K. J., R. J. in G. F. so v svojem stanovanju v drž. baraki na Vidovdanski cesti naložili peč z premogom in se vlegli k spanju. Ponoči se je zbudil K. J. in opazil, da njegova sestanovalec leži omamljena v nezvesti radi dima, oziroma plina, katerega je razvil premog v peči. Odprl je hitro vrata in stekel po rešilni voz, katerega pa ni bilo treba, ker sta se R. J. in G. F. že zdramila iz nezvesti in se ravnokar pri peči grela, ko je prišel rešilni voz.

## Sirite »Večerni list«!

Odgovorni urednik Jože Rutar.  
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«.  
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.

Kdor je za pošten družabni red, zoper verižnike in oderuhe, zoper kapitalizem, za pravice delavnih ljudi — bo volil ljudsko stranko!

**Špeh in meso**  
po najnižjih cenah  
provourstno blago od pitanih prašičev  
se prodaja vsak dan na stojnici

**Ilije Predoviča** v Solskem drevoredu,  
(prva mesarska stojnica od frančiškanskega mostu).